

Декоративний живопис.

Загадковий далекий Схід.

Японія

*Урок образотворчого мистецтва
у 5 класі*

вчитель Папуша Т.В.

Урок мистецтва у 5 класі

Тема: Декоративний живопис. Загадковий далекий Схід. Японія.

Мета: ознайомити учнів з видами живопису та особливостями японської культури та мистецтва; дати знання про декоративний живопис та техніку вільного розпису тканини; вчити малювати на тканині, уточнювати деталі зображення за допомогою селевої ручки; розвивати вміння аналізувати, зіставляти образи музичного та образотворчого мистецтва; виховувати емоційну чутливість до музики, пізнавальну активність до художніх творів, акуратність у роботі.

Тип уроку: уявна подорож до країни Сходу сонця

Техніка виконання: розпис по тканині

Оснащення уроку:

Зоровий ряд: презентація слайдів з культури та мистецтва Японії; зразки робіт вільного розпису тканини; словниковий мінімум термінів і понять

Музичний ряд: гімн Японії; японські мотиви

Хід уроку:

Епіграф:

Хай оживає істина стара:

Людина починається з краси й добра!

I. Організаційна частина

Щиро рада вас вітати в нас,
Де мистецтва об'єдналися,
Творчість юних – справжнє чудо із чудес,-
Нехай же урок починається!

II. Актуалізація опорних знань учнів

1. Створення асоціативного куша

Види образотворчого мистецтва

2. Жанри образотворчого мистецтва

Гра «Доповни словом»

Вчитель показує малюнки різних жанрів, а учні – впізнають, до яких жанрів належать ці малюнки

Живопис має вплив свій всюди,

Він всемогутній, може все:

Зображені там люди – це(портрет)

А ось по морю парусник несе,

У квітах поле і куточок живописний лісу –

Це(пейзаж) – нам до краси природи відкрива завісу.

А ось баталії, бої завзяті –
Ці факти із історії узяті
І зветься жанр цей ...(батальним), де є воєнні дії,
А де з минулого події... (історичним)

Тендітні квіти, гарний посуд, запашні плоди –
Це ...(натюрморт) він поруч є завжди,
Бо всі предмети різної фактури
Служити можуть для зображення з натури.

Коли ж маюємо людей за їх заняттям –
Це(побутовий) жанр.

А тут працюємо з завзяттям,
Бо малювати треба нам себе самих,
Це (автопортрет) – зображення найцікавіше із усіх.

Отже, живопис – це слово не нове,
Охоплює всі сфери, все живе,
А ми за кроком крок пройдем його стежками
І продовжуєм дружити з кольорами.

III. Повідомлення теми і мети уроку.

Сказав мудрець: Живи, красу твори!
Та нагород за це ти не проси.
Лише в добро й красу ти маєш віру
Це відрізня тебе від мавпи і від звіра.
Хай оживає істина стара:
Людина починається з краси й добра!

Сьогодні на уроці ми здійснимо уявну подорож у загадковий світ, у країну, яку називають Сходу Сонця. Люди, що населяють її, завжди прагнуть до гармонії з навколишнім світом, уміють бачити красу природи й описують її словами, лініями, звуками. А що це за країна, ми дізнаємося, коли знайдемо приховане слово. Отже **гра «Морський бій»**

	1	2	3	4	5	6	7	8
А	к	х	Я	а	с	о	і	м
Б	н	о	ю	к	П	е	к	н
В	у	к	и	р	о	с	О	і
Г	л	т	и	Н	р	а	ї	я
Д	а	й	г	в	я	а	н	І
Е	Я	е	с	м	н	о	н	к

Завдання: А-3, Б-5, В-7, Г-4, Д-8, Е-1

Відповідь: Японія

IV. Основна частина.

1. Презентація слайдів «Краса природи в культурі Японії»

Вчитель: Кожен народ землі – художник, творець, культура якого гідна поваги, збереження, вивчення. І я запрошую вас у віртуальні мандри по Японії, яка вважається музеєм азійських культур, а історія японської культури – вічний пошук Краси. В цьому мені допоможе учениця 10 класу Вікторія Муштей

Але спочатку пригадаємо правила техніки роботи за комп'ютером.

(Учні розповідають)

- 1) Японія – вишуканий прекрасний сад – втілення самої Краси.

Бальмонт

- 2) Японія – це кілька тисяч островів, що витяглися ланцюжком майже на 3,5 тис.кілометрів

- 3) Письмо японців – ієрогліфи. А ще в них є імператор, якого вони вважають нащадком Богині сонця Аматерасу, і звичайно, гімн Японії – урочиста пісня держави

(Звучить гімн Японії)

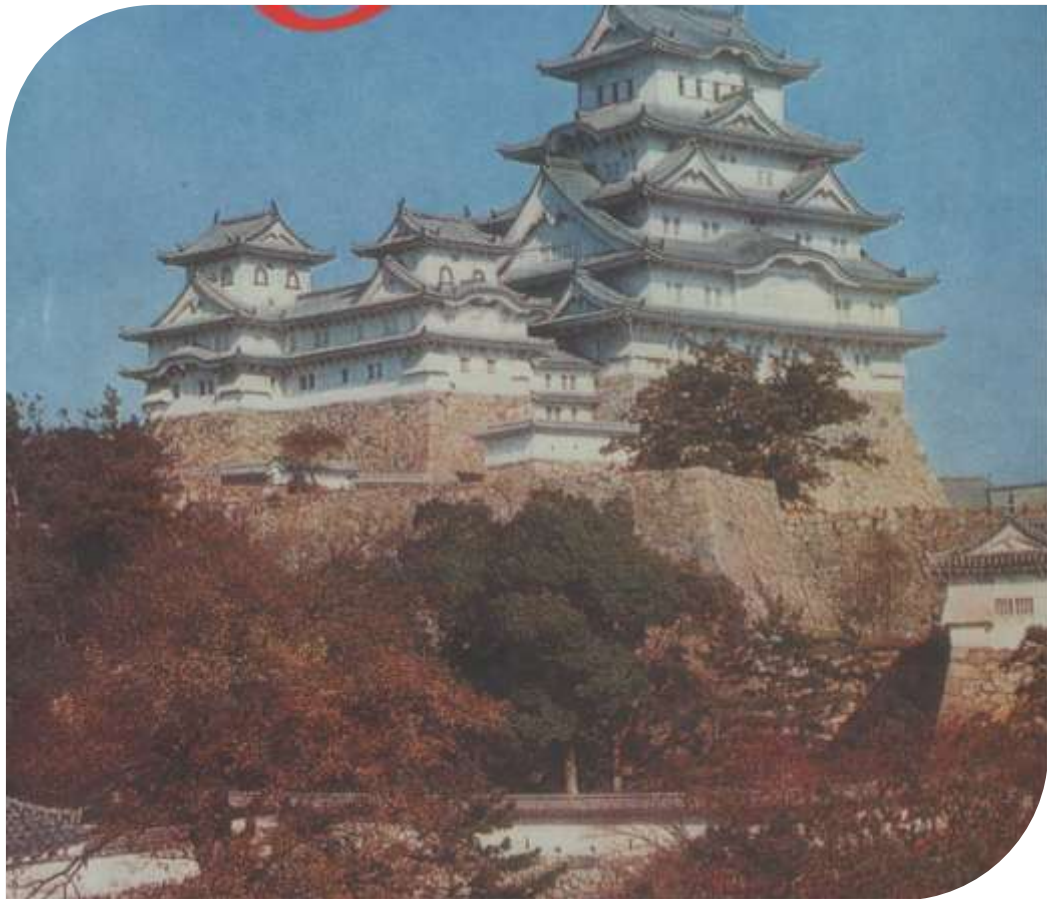
- 4) Японія - батьківщина таких видів спорту, як карате, дзюдо, сумо.

- 5) Японія – це країна мистецтва ікебани, в перекладі з японської означає «допомогти квітам виявити себе». У Японії існує культ квітів. Квітам присвячують свої твори поети, художники, скульптури. На честь квітів влаштовуються пишні прийоми і свята. Нині в Японії існує майже 3000 шкіл ікебани.

Учениця: А ми знаємо, що ікебана – це композиція з гілок, квітів, мета якої – символічне вираження краси природи.

- 6) Кокесі – японська матрешка, аналог російської іграшки в Японії

- 7) Грандіозність і довершеність в оздобленні архітектури в Японії
- 8) Крихітні павільйони для чайної церемонії – все це садки, різні за настроєм, характером.
- 9) Японський живопис дуже різний як за змістом, так і за формами. Це настінний розпис, картини-ширми, віяла, вертикальні і горизонтальні сувої, на яких зображувалися сцени з легенд і мандрівок, пейзажі японські.

- 10) Танка – «коротка японська пісня». Згідно з японською міфологією, першу пісню склав бог вітру Сусаноо, коли споруджував домівку для своєї дружини, після перемоги над восьмиголовим змієм.

Вчитель: Говорять, що пісні Японії проростають із насіння сердець людських. Причому виявляється, що пісня солов'я, що співає серед квітів, і пісня жаби, що квакає в болоті, такі ж прекрасні, як і пісні людини. Інша лише «мова», сутність одна й та сама.

Поетична хвилинка (Прочитати **приклад танки**)

Пісня Японії

У білої роси
Колір лише один
Як же вона
Забарвлює листя дерев
У тисячі кольорів?
Фудзівара Тосіюкі

- 11) Орігамі – це японське мистецтво складання різних моделей з паперу

Вчитель: Яку ви знаєте історію, пов'язану з виготовленням фігурок птахів у техніці орігамі?

Учень: Я знаю трагічну історію про японську Салако Сасако, яка захворіла на променеву хворобу після того, як на її місто впала атомна бомба. Вона одного разу почула старовинну японську легенду, в якій розповідалося, що бажання того, хто складе 1000 паперових журавликів, неодмінно збудеться. Дівчинка дуже хотіла одужати, проте встигла скласти лише 644 журавлики. З того часу пройшло багато років, але майже в кожній країні вміють складати таких журавликів і дарують їх найкращим друзям.

- 12) Парує ніжності настій –
Туман квітучих сакур понад яром.
Японська поезія

Сакура – японська декоративна вишня, символ Японії. Свято квітучої сакури – один з найдавніших обрядів японців.

Вчитель: Здавна, коли квітнуть вишні, ці збираються під деревами й годинами насолоджуються неповторною красою цього витвору природи.

- 13) Батик – мистецтво розпису тканини аніліновими та звичайними фарбами. Найдавніший розпис знайдено в Китаї, батьківщиною вважають Індію, розвиток різних видів дістав цей вид мистецтва саме в Японії.

Вчитель: Я дякую моїй помічниці Вікторії за таку чудову розповідь.

А я б хотіла вас детальніше ознайомити з видами розпису.

2. Знайомство з **видами розпису тканини**

- а) холодний батик – це розпис тканини, по контуру якого наноситься спеціальна суміш, яка називається резервом для того, щоб один колір не затікав на інший.
- б) гарячий батик – це коли тканина поетапно опускається від світлішого до темнішого в фарбувальну суміш, а місця на яких був віск залишаються не зафарбованими
- в) техніка вощення – це коли контурний малюнок виконується воском, а потім розфарбовується
- г) змішана техніка. Застосовуються всі техніки разом.
- д) вільний розпис – це коли малюнок виконується на сухій або вогкій тканині, часто доповнюється графічними деталями гелевою ручкою.

Сьогодні я пропоную вам виконати практичну роботу, а саме спробувати оформити листівку у вільному розписі тканини, а по закінченню роботи придумати назву розпису.

3. Алгоритм виконання практичної роботи.

Вчитель: У кожного з вас на столі лежить пам'ятка художника. За нею ми будемо працювати.

Пам'ятка художника:

- а) починати працювати фарбами слід лише тоді, коли виконано малюнок олівцем на тканині;

- б) спочатку треба вимальовувати великі частини, а вже потім дрібні деталі;
- в) якщо взяти дуже багато води, а мало фарби, то зображення розтечеться, і навпаки, зображення буде чітким, коли фарби більше, а води менше
- г) доповнення малюнка графічними деталями гелевою ручкою.

4. Поетапне виконання вільного розпису тканини вчителем

5. Практична діяльність учнів.

Працюємо, фантазуємо, придумуємо назву роботи
(Музика Японії)

V. Підсумок уроку. Оцінювання

Метод «Авторське крісло»

- Чи сподобався вам урок?
- Що нового дізналися для себе?
- Назвіть види розпису тканини
- Як називається техніка, у якій ми сьогодні працювали

VI. Заключне слово вчителя

Сьогодні ми здійснили **уявну подорож** у країну Сходу сонця і познайомилися в одному із **видів декоративного живопису**. Ви переконалися в тому, наскільки різноманітні й незвичайні культура і мистецтво Японії. На завершення нагадую правила японської поезії, які, на мій погляд, можна перенести на все японське мистецтво:

- вдивляйтеся у звичне – побачите несподіване;
- вдивляйтеся в некрасиве – побачите гарне;
- вдивляйтеся в просте – і побачите складне;
- вдивляйтеся в частинки – і побачите ціле;
- вдивляйтеся в мале – й побачите велике.

